

18.2.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Kaupunkiympäristön toimialan lausunto valtion liikuntaneuvoston liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan luonnoksesta

HEL 2021-000494 T 12 03 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan luonnoksesta kaupunkiympäristön toimialan lausunnon 16.2.2021 mennessä.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan päämäärät

Valtion liikuntaneuvoston laatima liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan luonnos on monelta osin hyvin laadittu, ja valmisteluun on osallistunut Helsingin kaupungilta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelut.

Suunta-asiakirjan luonnoksessa on huomioitu liikuntapaikkarakentamisen uusia kehityssuuntia. Samoin se pyrkii selkeyttämään avustuksen myöntämisen perusteita ja hakemuksissa edellytettäviä selvityksiä.

Suunta-asiakirja ankkuroituu seuraaviin tavoitteisiin: liikunnallinen, terveyttä ja hyvinvointia edistävä elämäntapa lisääntyy, liikunta lisää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä, liikunta on tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti saavutettavissa, liikunnan ja huippu-urheilun eettinen perusta vahvistuu sekä huippu-urheilu on kansainvälisesti menestyvää ja kansallisesti arvostettua.

Muutokset avustuskäytäntöihin

Avustusten hakuun tarvitaan hankesuunnitelma ja siihen kuuluvat liitteet. Kriteereinä on mainittu hankkeen vastaaminen ensisijaisesti laajojen käyttäjäryhmien, kuten kuntalaisten, seuratoiminnan ja huippu-urheilun muuttuviin olosuhdetarpeisiin. Samoin hankkeen tulee edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä esteettömyyttä ja saavutettavuutta liikunnassa ja huippu-urheilussa. Hankkeen on myös edistävä kestävä kehitystä liikuntapaikkarakentamisessa.

18.2.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja aluehallintovirasto myöntävät vuosittain avustuksia liikuntapaikkarakentamiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää rakentamisavustuksia sellaisille liikuntapaikkahankkeille, joiden kustannusarvio ylittää 1 000 000 euroa (alv 0 %). Aluehallintovirastot puolestaan myöntävät avustuksia hankkeille, joiden kustannusarvio alittaa 1 000 000 euroa. Suunta-asiakirjassa esitetään tämän rajan nostamista 1 200 000 euroon. Käytännössä tällä ei ole vaikutusta Helsingin kaupungille avustusten haakuun.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain vahvistaman liikuntapaikkarakentamisen rahoitussuunnitelmaan esitettävien hankkeiden hakuaikataulun muutos joulukuun lopusta huhtikuun loppuun on Helsingin kaupungin kannalta kannatettava muutos. Tämä eriyttää selkeästi toisistaan seuraavalle vuodelle haettavien rakennushankkeiden avustushaun kolmelle seuraavalle vuodelle haettavista avustuksista.

Uutta linjauksen mukaan avustus voidaan myöntää voimassa olevan lainsäädännön mukaan hankkeille, jotka toteutetaan muilla kuin kunnan suora investointibudjetin rahoitus (taserahoitusmalli) silloin, kun hanke täyttää valtionavustuksen saamisen edellytykset. Tämä vastaa monissa kaupungeissa ja kunnissa kasvavaan tarpeeseen monipuolistaa palvelurakennusten erilaisia rahoitusvaihtoehtoja, kuten sponsorointia tai lahjoitusvarojen käyttöä.

Suunta-asiakirjan luonnoksessa hakemukseen vaadittavien yksityiskohtaisten rakennusteknisten selvitysten määrää on lisätty, ja tämä saattaa lisätä ratkaisevasti hankkeiden suunnittelun kustannuksia ennen avustuksen hakua. Tällä voi olla vaikutusta yksityisten hankkeiden toteutumiseen. Näitä hankkeita ei ole välttämättä mahdollista suunnitella kustannusten vuoksi niin pitkälle, jotta rakentamisavustuksen hakuun vaadittavat suunnitelmat ja selvitykset olisivat laadittuina. Monen hankkeen toteutuminen riippuu suoraan avustuksen myöntämisestä, ja vasta hyväksytyyn avustuspäätöksen jälkeen suunnittelussakin voidaan edetä tarkemmalle tasolle.

Helsingin kaupungin kannalta on myönteistä, että valtakunnallisilla hankkeilla on omat kriteerinsä. Näistä hankkeista tulee käydä erilliset neuvottelut valtion ja kaupungin kesken.

Esteettömyys

Esteettömyys ja saavutettavuus on huomioitu lausunnolla olevassa luonnoksessa ilahduttavan hyvin. Ympäristöministeriön esteettömyyden asiantuntija ja Paralympiakomitean edustaja ovat osallistuneet valmisteluun.

18.2.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Luonnoksessa todetaan, että hakemuksessa edellytetään hankesuunnitelmaa, johon sisältyy liikuntapoliittinen selvitys. Tässä selvityksessä edellytetään kuvausta hankkeen vaikutuksista esteettömyyteen ja saavutettavuuteen. Luonnosta tulee täydentää esteettömyyden arvioinnin kriteereillä ja ohjeistaa tarkemmin, miten hakemusvaiheessa olevan hankkeen tulee vastata näihin kriteereihin.

Kustannusarvioltaan yli 1 200 000 euron hankkeissa edellytetään esteettömyyselvitys esteettömyyselvityslomakkeella. Saman summan ylittävissä peruskorjaushankkeissa edellytetään esteettömyyskartoitusta. Näitä asiakirjoja tulisi laatia myös pienemmistä hankkeista, mikäli jo ennen hankesuunnittelua on tiedossa, että hankkeet ovat esteettömyyden kannalta merkittäviä.

Helsingin kaupunki on pitkään kehittänyt paikkatietopohjaista palvelukarttaa. Palvelukartan tai muun sovelluksen merkitys kerrottaessa esteettömistä liikuntapaikoista ja -mahdollisuudesta kasvaa tulevaisuudessa. Erityisesti eri tavoilla ja menetelmillä tiedottamista tarvitaan, jotta eri ryhmät löytävät jatkossa vielä helpommin liikunnan pariin. Tiedottamisen tärkeyttä voisi vielä korostaa

Suunta-asiakirjan merkitys tulevaisuudessa

Liikkumishjelma on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä strategiaohjelmista. Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan tulisi omalta osaltaan tukea vielä voimakkaammin myös liikkumattomuuden vähentämisen ja arkiliikkumisen lisäämisen tavoitteita. Helsingin kaupungin tavoitteena on mahdollistaa laajojen asukas- ja muiden ryhmien liikuntapaikkojen käyttö.

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirja on selvästi kehitykseltään huolimatta joiltakin kriteereiltään valitettavasti yleisluontoinen. Tämän vuoksi sen käytännön vaikutus liikuntapaikkarakentamisen ja avustuspäätösten suuntajana ei ole vielä aivan selvää.

Lisätiedot

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Pirjo Tujula, esteettömyysasiamies, puhelin: +358 9 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Mikko Aho
kaupunkiympäristön toimiala-

18.2.2021

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

johtaja